

Samling af Afgørelser

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT

G. HOGAN

fremsat den 25. marts 2021¹

Sag C-768/19

Bundesrepublik Deutschland

mod

SE,

procesdeltager:

Vertreter des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht

(anmodning om præjudiciel afgørelse fra Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager, Tyskland))

»Præjudiciel forelæggelse – område med frihed, sikkerhed og retfærdighed – international beskyttelse – subsidær beskyttelse – direktiv 2011/95/EU – artikel 2, litra j), tredje led – en voksen persons ret i henhold til national lovgivning til subsidær beskyttelse som forælder til en ugift mindreårig med subsidær beskyttelsesstatus – afgørende dato for vurderingen af status som mindreårig«

I. Indledning

1. Den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse fra Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager, Tyskland), der er dateret den 15. august 2019 og blev indleveret til Domstolens Justitskontor den 18. oktober 2019, omhandler fortolkningen af artikel 2, litra j), tredje led, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/95/EU af 13. december 2011 om fastsættelse af standarder for anerkendelse af tredjelandsstatsborgere eller statsløse som personer med international beskyttelse, for en ensartet status for flygtninge eller for personer, der er berettiget til subsidær beskyttelse, og for indholdet af en sådan beskyttelse², og artikel 7 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«). Anmodningen medfører tillige ganske betydningsfulde problemstillinger vedrørende vurderingen af de konkrete datoer, der skal være afgørende for ansøgninger om familiesammenføring på grundlag af, at andre familiemedlemmer har fået tildelt international beskyttelse.

2. Anmodningen er fremsat under en sag mellem SE og Bundesrepublik Deutschland (Forbundsrepublikken Tyskland) i forbindelse med sidstnævntes afslag på at tildele SE subsidær beskyttelsesstatus i dennes egenskab af forælder til en mindreårig ugift person, der har ret til subsidær beskyttelse i den pågældende medlemsstat (SE's søn).

¹ Originalsprog: engelsk.

² EUT 2011, L 337, s. 9.

3. Det er bl.a. en forudsætning for at anse SE og dennes søn for »f familiemedlemmer« som omhandlet i artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95, at SE's søn er mindreårig og ugift³. Forbundsrepublikken Tyskland har afslået at tildele SE subsidær beskyttelse med den begrundelse, at SE, selv om han har indgivet en ansøgning om asyl i denne medlemsstat, mens hans søn var mindreårig, har indgivet en formel ansøgning om asyl i den pågældende medlemsstat dagen efter den dag, hvor hans søn ophørte med at være mindreårig.

4. I den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse anmodes Domstolen bl.a. om at tage stilling til, hvilket tidspunkt der i en situation som den foreliggende skal tages som udgangspunkt for bedømmelsen af spørgsmålet om, hvorvidt den beskyttelsesberettigede (i den foreliggende sag SE's søn) er »mindreårig« som omhandlet i artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95.

5. Inden disse spørgsmål undersøges, skal jeg imidlertid først redegøre for de retlige rammer og faktiske omstændigheder i hovedsagen.

II. Retsforskrifter

A. EU-retten

1. Direktiv 2011/95

6. Artikel 1 i direktiv 2011/95, der har overskriften »Formål«, bestemmer:

»Formålet med dette direktiv er at fastsætte standarder for anerkendelse af tredjelandstatsborgere eller statsløse som personer med international beskyttelse, for en ensartet status for flygtninge eller for personer, der er berettiget til subsidær beskyttelse, og for indholdet af en sådan beskyttelse.«

7. Artikel 2 i direktiv 2011/95 med overskriften »Definitioner« foreskriver:

»I dette direktiv forstås ved:

[...]

j) »f familiemedlemmer«: for så vidt familien allerede bestod i hjemlandet, følgende medlemmer af familien til personen med international beskyttelse, når de pågældende befinder sig i den samme medlemsstat i forbindelse med ansøgningen om international beskyttelse:

– [...]

– [...]

– faderen, moderen eller en anden voksen, som i henhold til lov eller praksis i den pågældende medlemsstat er ansvarlig for personen med international beskyttelse, hvis personen med international beskyttelse er mindreårig og ugift

k) »mindreårig«: en tredjelandstatsborger eller en statsløs under 18 år

³ Dette kriterium er ikke en problemstilling i den foreliggende sag.

[...]«

8. Artikel 3 i direktiv 2011/95, der har overskriften »Gunstigere standarder«, fastsætter:

»Medlemsstaterne kan indføre eller opretholde gunstigere standarder for fastsættelse af, hvem der kan anerkendes som flygtninge eller som personer, der er berettigede til subsidier beskyttelse, og for fastsættelse af indholdet af international beskyttelse, for så vidt disse standarder er forenelige med dette direktiv.«

9. Artikel 23 i direktiv 2011/95 med overskriften »Sikring af familiens enhed« foreskriver:

»1. Medlemsstaterne sikrer, at familiens enhed kan opretholdes.

2. Medlemsstaterne sikrer, at familiemedlemmer til personen med international beskyttelse, som ikke individuelt er berettiget til en sådan beskyttelse, har ret til at gøre krav på de fordele, der er omhandlet i artikel 24-35, efter de nationale procedurer, for så vidt dette er foreneligt med familiemedlemmets personlige retlige status.

[...]«

10. Artikel 24 i direktiv 2011/95, der har overskriften »Opholdstilladelser«, bestemmer:

»[...]

2. Så snart som muligt efter at ansøgerne har fået tildelt international beskyttelse, udsteder medlemsstaterne til personer med subsidier beskyttelsesstatus og deres familiemedlemmer en opholdstilladelse, som kan fornyes, som skal være gyldig i mindst ét år, og som, i tilfælde af fornyelse, skal være gyldig i mindst to år, medmindre tvingende hensyn til statens sikkerhed eller den offentlige orden tilsiger andet.«

2. Direktiv 2013/32/EU

11. Artikel 6 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/32/EU af 26. juni 2013 om fælles procedurer for tildeling og fratagelse af international beskyttelse⁴ med overskriften »Adgang til proceduren« har følgende ordlyd:

»1. Når en person indgiver en ansøgning om international beskyttelse til en myndighed, der i henhold til national ret er kompetent til at registrere sådanne ansøgninger, skal registreringen ske senest tre arbejdsdage efter, at ansøgningen er indgivet.

Indgives ansøgningen om international beskyttelse til andre myndigheder, der kan forventes at modtage sådanne ansøgninger, men som ikke er kompetente til at registrere dem i henhold til national ret, sikrer medlemsstaterne, at registreringen sker senest seks arbejdsdage efter, at ansøgningen er indgivet.

[...]

⁴ EUT 2013, L 180, s. 60.

2. Medlemsstaterne sikrer, at en person, der har indgivet en ansøgning om international beskyttelse, i praksis har mulighed for at indgive den så hurtigt som muligt. Indgiver ansøgeren ikke sin ansøgning, kan medlemsstaterne anvende artikel 28 i overensstemmelse hermed.

3. Medlemsstaterne kan kræve, at ansøgninger om international beskyttelse indgives personligt og/eller et bestemt sted, jf. dog stk. 2.

4. Uanset stk. 3 betragtes en ansøgning om international beskyttelse for at være indgivet på det tidspunkt, hvor en af ansøgeren indgivet formular eller en i national ret fastsat officiel rapport er kommet den pågældende medlemsstats kompetente myndigheder i hænde.

[...]«

B. Tysk ret

12. Asylgesetz' § 13⁵ (asylloven, herefter »AsylG«) bestemmer:

»(1) En ansøgning om asyl foreligger, når det fremgår af den vilje, som en udlænding har udtrykt skriftligt, mundtligt eller på anden måde, at den pågældende i Forbundsrepublikken søger beskyttelse mod politisk forfølgelse eller anmoder om beskyttelse mod udsendelse eller enhver anden form for tilbagesendelse til en stat, hvor den pågældende risikerer at blive udsat for forfølgelse som omhandlet i § 3, stk. 1, eller alvorlig overlast som omhandlet i § 4, stk. 1.

[...]«

13. AsylG's § 14 foreskriver:

»(1) Ansøgning om asyl indgives til den afdeling af Bundesamt, som det kompetente center for modtagelse af udlændinge henhører under. [...]

[...]«

14. AsylG's § 26 fastsætter:

»[...]

(2) En asylberettigets barn, der på tidspunktet for den pågældendes indgivelse af asylansøgning er mindreårigt og ugift, anerkendes efter ansøgning som asylberettiget, såfremt anerkendelsen af udlændingen som asylberettiget ikke kan anfægtes, og denne anerkendelse ikke kan tilbagekaldes eller inddrages.

(3) Forældrene til en mindreårig ugift asylberettiget eller en anden voksen som omhandlet i artikel 2, litra j), i direktiv [2011/95] anerkendes efter ansøgning som asylberettigede, såfremt

1. anerkendelsen af den asylberettigede ikke kan anfægtes

2. familien som omhandlet i artikel 2, litra j), i direktiv [2011/95] allerede bestod i den stat, hvor den asylberettigede er genstand for politisk forfølgelse

⁵ BGBI. 2008 I, s. 1798, i den version, der er angivet af den forelæggende ret.

3. de er indrejst inden anerkendelsen af den asylberettigede, eller de har indgivet ansøgning om asyl straks efter indreisen
4. anerkendelsen af den asylberettigede ikke kan tilbagekaldes eller inddrages, og
5. de er ansvarlige for at drage omsorg for den asylberettigedes personlige forhold.

Første punktum, nr. 1-4, gælder tilsvarende for søskende til den mindreårige asylberettigede, der på tidspunktet for deres indgivelse af ansøgning er mindreårige og ugifte.

[...]

(5) Stk. 1-4 finder tilsvarende anvendelse på familiemedlemmer som omhandlet i stk. 1-3 til personer med ret til international beskyttelse. Flygtningestatus eller subsidær beskyttelse træder i stedet for ret til asyl. [...]

[...]«

15. AsylG's § 77 fastsætter:

»(1) I sager, der er omfattet af denne lov, skal retten foretage sin bedømmelse på grundlag af de faktiske og retlige omstændigheder, der forelå på tidspunktet for det sidste retsmøde; træffes afgørelsen uden mundtlig forhandling, er tidspunktet, hvor afgørelsen træffes, afgørende. [...]

[...]«

III. De faktiske omstændigheder i hovedsagen og anmodningen om præjudiciel afgørelse

16. SE har søgt om subsidær beskyttelsesstatus på den baggrund, at han er far til en ugift mindreårig, der har denne status. SE er ifølge dennes egne oplysninger afghansk statsborger og far til en søn, der er født den 20. april 1998, og som rejste ind på Forbundsrepublikkens område i 2012, hvor han indgav en asylansøgning den 21. august 2012⁶.

17. Ved endelig afgørelse truffet af Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (forbundsstyrelsen for indvandrere og flygtninge, Tyskland, herefter »Bundesamt«) den 13. maj 2016 fik SE's søn afslag på sin asylansøgning. Han blev dog tildelt subsidær beskyttelsesstatus.

18. SE rejste ifølge sine egne oplysninger ind på Forbundsrepublikkens område over land i januar 2016. Han anmodede om asyl i februar 2016 og indgav den 21. april 2016 en formel ansøgning om international beskyttelse.

19. Bundesamt gav afslag på hans ansøgninger om anerkendelse som asylberettiget, om tildeling af flygtningestatus henholdsvis subsidær beskyttelsesstatus samt om anerkendelse af, at der forelå forbud mod udsendelse i medfør af § 60, stk. 5, og § 60, stk. 7, første punktum, i Aufenthaltsgesetz (lov om ophold, beskæftigelse og integration af udlændinge på Forbundsrepublikkens område).

⁶ Datoen 21.8.2012 optræder i de nationale sagsakter, som er indgivet til Domstolens Justitskontor af den forelæggende ret. Den optræder ikke i anmodningen om præjudiciel afgørelse, hvorfor den bør verificeres af den forelæggende ret.

20. Ved den appellerede dom pålagde Verwaltungsgericht (forvaltningsdomstol, Tyskland) Forbundsrepublikken Tyskland at tildele SE subsidær beskyttelsesstatus på grundlag af AsylG's § 26, stk. 5, sammenholdt med stk. 3, første punktum, heri, i dennes egenskab af forælder til en mindreårig ugift person, der er anerkendt som subsidiært beskyttelsesberettiget.

21. Ifølge Verwaltungsgericht (forvaltningsdomstol) var SE's søn på det i så henseende relevante tidspunkt, hvor SE indgav asylansøgningen, stadig mindreårig. I denne forbindelse skal en asylansøgning anses for indgivet, så snart den kompetente myndighed får kendskab til ansøgerens anmodning om asyl.

22. Med sin direkte revisionsanke har Forbundsrepublikken Tyskland gjort gældende, at AsylG's § 26, stk. 3, første punktum, er blevet tilsidesat. Afgørende for bedømmelsen af de faktiske og retlige omstændigheder er i henhold til AsylG's § 77, stk. 1, første punktum, principielt tidspunktet for det sidste retsmøde ved den ret, der træffer afgørelse om realiteten eller – i mangel af et sådant retsmøde – for den afgørelse fra en sådan ret, hvorved sagen afsluttes. AsylG's § 26, stk. 3, indeholder i så henseende ingen udtrykkelig lovbestemt undtagelse. Lovens materielle betingelser og dens opbygning taler for, at det i al fald kun er en person, der stadig er mindreårig, når denne selv bliver indrømmet en status, som kan udlede en ret heraf. Forbundsrepublikken har anført, at bestemmelsen tager sigte på det særlige behov for at beskytte beskyttelsesberettigede mindreårige, der principielt kun foreligger, så længe disse er mindreårige.

23. Forbundsrepublikken Tyskland har tillige gjort gældende, at hvis der imidlertid med henblik på en status som mindreårig skal tages udgangspunkt i tidspunktet for forælderen indgivelse af asylansøgning, er det afgørende ikke tidspunktet for den materielle anmodning om asyl (AsylG's § 13), men tidspunktet for den formelle indgivelse af asylansøgningen (AsylG's § 14). Med henblik på kravet om ansøgning i AsylG's § 26, stk. 3, første punktum, er det ikke tilstrækkeligt, at den kompetente myndighed – her Bundesamt – blot har kendskab til anmodningen om asyl. Tildeling er betinget af en (formel) ansøgning, der kun kan indgives gyldigt til den kompetente myndighed.

24. På denne baggrund har Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal der for så vidt angår en asylansøger, som inden dennes barn blev myndigt – når der bestod en familie med barnet i hjemlandet, og barnet på grundlag af en ansøgning om beskyttelse, der blev indgivet, inden det blev myndigt, er blevet tildelt subsidær beskyttelsesstatus, efter at det blev myndigt (herefter »den beskyttelsesberettigede«) – er indrejst i den beskyttelsesberettigedes værtsmedlemsstat og i denne stat ligeledes har indgivet en ansøgning om international beskyttelse (herefter »asylansøgeren«), i forbindelse med en national bestemmelse, som med hensyn til indrømmelse af en afledt ret til subsidær beskyttelse på grundlag af den beskyttelsesberettigede henviser til artikel 2, litra j), i direktiv [2011/95], med henblik på spørgsmålet om, hvorvidt den beskyttelsesberettigede er »mindreårig« som omhandlet i artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv [2011/95], tages udgangspunkt i det tidspunkt, hvor der blev truffet afgørelse om asylansøgerens asylansøgning, eller i et tidligere tidspunkt, f.eks. det tidspunkt, hvor

a) den beskyttelsesberettigede blev tildelt subsidær beskyttelsesstatus,

b) asylansøgeren indgav sin asylansøgning,

c) asylansøgeren indrejste i værtsmedlemsstaten, eller

d) den beskyttelsesberettigede indgav sin asylansøgning?

2) Såfremt

a) tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen er afgørende:

Skal der da i så henseende tages udgangspunkt i den anmodning om beskyttelse, der er blevet fremsat skriftligt, mundtligt eller på anden måde, og som den nationale myndighed, der har kompetencen i forbindelse med asylansøgningen, har fået kendskab til (anmodning om asyl), eller i den formelt indgivne ansøgning om international beskyttelse?

b) [T]idspunktet for asylansøgerens indrejse eller tidspunktet for asylansøgerens indgivelse af asylansøgningen er afgørende: Har det da ligeledes betydning, om der endnu ikke var truffet afgørelse om ansøgningen om beskyttelse indgivet af den beskyttelsesberettigede, der på et senere tidspunkt blev indrømmet subsidær beskyttelse?

3) a) Hvilke krav skal der stilles i den under [spørgsmål] 1 beskrevne situation, for at asylansøgeren er et »familiemedlem« [artikel 2, litra j)], i direktiv [2011/95]], som befinder sig »i den samme medlemsstat i forbindelse med ansøgningen om international beskyttelse« som den, hvor personen med international beskyttelse befinder sig, og med hvem familien »allerede« bestod »i hjemlandet«? Er det navnlig en betingelse herfor, at familielivet mellem den beskyttelsesberettigede og asylansøgeren som omhandlet i artikel 7 i chartret om grundlæggende rettigheder er blevet genoptaget i værtsmedlemsstaten, eller er det i så henseende tilstrækkeligt, at den beskyttelsesberettigede og asylansøgeren blot befinder sig i værtsmedlemsstaten på samme tid? Er en forælder også familiemedlem, når indrejsen på grundlag af omstændighederne i det konkrete tilfælde ikke tog sigte på i praksis at varetage ansvaret som omhandlet i artikel 2, litra j)), tredje led, i direktiv [2011/95] for en person med international beskyttelse, der stadig er mindreårig og ugift?

b) Såfremt spørgsmål 3.a) skal besvares således, at familielivet mellem den beskyttelsesberettigede og asylansøgeren som omhandlet i artikel 7 i chartret om grundlæggende rettigheder skal være blevet genoptaget i værtsmedlemsstaten, er det da afgørende, hvornår det er blevet genoptaget? Skal der i så henseende navnlig lægges vægt på, om familielivet er blevet reetableret inden for en vis frist efter asylansøgerens indrejse, på tidspunktet for asylansøgerens indgivelse af ansøgningen eller på et tidspunkt, hvor den beskyttelsesberettigede stadig var mindreårig?

4) Ophører en asylansøgers status som familiemedlem som omhandlet i artikel 2, litra j)), tredje led, i direktiv [2011/95], når den beskyttelsesberettigede bliver myndig, hvorved ansvaret for en person, der er mindreårig og ugift, bortfalder? Såfremt dette spørgsmål besvares benægtende: Består denne status som familiemedlem (og de dermed forbundne rettigheder) da fortsat efter dette tidspunkt uden tidsmæssig begrænsning, eller bortfalder den efter en vis frist (i givet fald hvilken?), eller såfremt visse begivenheder indtræffer (i givet fald hvilke?)?»

IV. Retsforhandlingerne for Domstolen

25. Den tyske og den ungarske regering samt Europa-Kommissionen har indgivet skriftlige indlæg. Den 26. maj 2020 blev den foreliggende sag udsat ved afgørelse truffet af Domstolens præsident i henhold til artikel 55, stk. 1, litra b), i Domstolens procesreglement, indtil der blev truffet afgørelse i dom af 16. juli 2020, État belge (Familiesammenføring – mindreårigt barn) (C-133/19, C-136/19 og C-137/19, EU:C:2020:577). Den dom blev forkyndt for den forelæggende ret i nærværende sag med henblik på en afklaring af, hvorvidt retten ønskede at opretholde sin anmodning om en præjudiciel afgørelse. Ved kendelse af 19. august 2020, der blev indleveret til Domstolens Justitskontor den 26. august 2020, har den forelæggende ret anført, at den ønsker at opretholde sin anmodning om præjudiciel afgørelse. Ved afgørelse truffet af Domstolens præsident den 28. august 2020 blev udsættelsen af den foreliggende sag ophævet.

26. Ved Domstolens afgørelse af 10. november 2020 blev den tyske regering anmodet om at uddybe forskellen i tysk ret – særligt vedrørende procedurer, tidsfrister og betingelser – mellem den uformelle asylansøgning som omhandlet i AsylG's § 13, stk. 1, og den formelle asylansøgning som omhandlet i samme lovs § 14, stk. 1. Den tyske regering har besvaret anmodningen den 14. december 2020.

27. Ved Domstolens afgørelse af 10. november 2020 er procesdeltagerne i henhold til artikel 23 i statuttten for Den Europæiske Unions Domstol blevet opfordret til at indgive deres bemærkninger med hensyn til eventuelle konsekvenser, der kan udledes af dom af 16. juli 2020, État belge (Familiesammenføring – mindreårigt barn) (C-133/19, C-136/19 og C-137/19, EU:C:2020:577), særligt med henblik på besvarelse af det første præjudicielle spørgsmål i nærværende sag. Den ungarske regering og Kommissionen har indgivet skriftlige indlæg i denne forbindelse.

V. Domstolens kompetence

28. Den tyske regering har fremsat tvivl vedrørende Domstolens kompetence med hensyn til de forelagte spørgsmål. Det er regeringens opfattelse, at de spørgsmål, der er forelagt med henblik på præjudiciel afgørelse, vedrører fortolkningen af en national bestemmelse, der ikke er fastsat ved EU-retten, og som i sin ordlyd udelukkende henviser til de definitioner, der er fastlagt i EU-retten ved artikel 2, litra j), i direktiv 2011/95 for så vidt angår begreberne »en anden voksen« og »familie«.

29. Det skal anføres, at den forelæggende ret med sine spørgsmål ønsker en fortolkning af artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95 og af chartrets artikel 7. Der er ingen henvisning til national ret i spørgsmålene.

30. Det fremgår dog af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at SE påberåber sig international beskyttelse som familiemedlem (forælder til et ugift mindreårigt barn) i henhold til AsylG's § 26, stk. 5, sammenholdt med stk. 3, første punktum, heri, snarere end i henhold til EU-retten, navnlig direktiv 2011/95. Spørgsmålet om, hvorvidt SE's søn på det relevante tidspunkt var en ugift mindreårig person og dermed, hvorvidt SE var et familiemedlem i medfør af artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95, synes ikke desto mindre at være afgørende for vurderingen af SE's status i henhold til national ret. Det følger af den henvisning til artikel 2, litra j), i direktiv

2011/95, der er indeholdt i AsylG's § 26, stk. 3⁷.

31. I sin dom af 4. oktober 2018, Ahmedbekova (C-652/16, EU:C:2018:801, præmis 68-74), bemærkede Domstolen, at der i direktiv 2011/95 ikke er fastsat en sådan udvidelse af flygtningestatusen eller den subsidiære beskyttelsesstatus til familiemedlemmer til den person, som er blevet tildelt denne status. Det fremgår af dette direktivs artikel 23, at direktivet begrænser sig til at pålægge medlemsstaterne at udforme deres nationale lovgivning således, at de i direktivets artikel 2, litra j), omhandlede familiemedlemmer til en person med en sådan status har ret til at gøre krav på visse fordele, som bl.a. omfatter udstedelse af en opholdstilladelse, adgang til beskæftigelse eller adgang til uddannelse, og som har til formål at opretholde familiens enhed, såfremt de ikke individuelt opfylder betingelserne for tildeling af den samme status. Såfremt et medlem af en familie tildeles international beskyttelse, giver artikel 3 i direktiv 2011/95 dog en medlemsstat mulighed for at udvide denne beskyttelse til andre medlemmer af familien, forudsat at disse ikke er omfattet af en udelukkelsesgrund i samme direktivs artikel 12, og at deres situation har forbindelse med rationalet bag international beskyttelse på grund af behovet for at opretholde familiens enhed.

32. Domstolen har tillige fastslået, at tildelingen af flygtningestatus eller subsidiær beskyttelsesstatus som en afledt ret med henblik på at opretholde den pågældende families enhed har forbindelse med rationalet bag international beskyttelse som følge af tildelingen af en sådan status⁸.

33. Under forudsætning af den forelæggende rets efterprøvelse fremgår det af sagsakterne for Domstolen⁹, at Forbundsrepublikken Tyskland har benyttet sig af muligheden for i henhold til artikel 3 i direktiv 2011/95 at øge beskyttelsen af visse af de i artikel 2, litra j), i direktiv 2011/95 omhandlede familiemedlemmer.

34. Det fremgår af Domstolens faste praksis, at denne er kompetent til at træffe afgørelse om en anmodning om præjudiciel afgørelse vedrørende EU-retlige bestemmelser i tilfælde, hvor de EU-retlige bestemmelser er blevet gjort anvendelige af national ret på grund af den heri foretagne *renvoi* til disse bestemmelsers indhold, også selv om de faktiske omstændigheder i hovedsagen ikke er direkte omfattet af EU-rettens anvendelsesområde. I sådanne situationer har det afgjort interesse for Den Europæiske Union for at undgå senere fortolkningsuoverensstemmelser, at bestemmelser, der er hentet fra EU-retten, fortolkes ensartet. En af Domstolen anlagt fortolkning af EU-retlige bestemmelser i situationer, der ikke er omfattet af disse bestemmelsers anvendelsesområde, er således berettiget, såfremt disse bestemmelser af national ret er blevet gjort anvendelige i sådanne situationer på direkte og ubetinget vis med henblik på at sikre en ensartet behandling af disse situationer og af de situationer, der er omfattet af de nævnte bestemmelsers anvendelsesområde¹⁰.

⁷ Ifølge den forelæggende ret skal »[s]agsøgerens ansøgning om tildeling af subsidiær beskyttelse som forælder [...] således imødekommes, såfremt sønnen på det tidspunkt, der er afgørende for bedømmelsen, var mindreårig som omhandlet i AsylG's § 26, stk. 3, første punktum, og sagsøgeren var ansvarlig for at drage omsorg for sønnens personlige forhold som omhandlet i AsylG's § 26, stk. 3, første punktum, nr. 5. AsylG's § 26, stk. 3, har til formål at gennemføre artikel 23, stk. 2, i direktiv [2011/95] [...]«. Jf. præmis 12 og 13 i anmodningen om præjudiciel afgørelse.

⁸ Jf. i denne retning dom af 4.10.2018, Ahmedbekova (C-652/16, EU:C:2018:801, præmis 73).

⁹ I præmis 13 i anmodningen om præjudiciel afgørelse har den forelæggende ret anført, at AsylG's § 26, stk. 3, har til formål at gennemføre artikel 23, stk. 2, i direktiv 2011/95. Den nationale bestemmelse synes, med forbehold af den forelæggende rets efterprøvelse, at have et bredere anvendelsesområde end artikel 23, stk. 2, i direktiv 2011/95, og under visse omstændigheder at udvide beskyttelsen til at omfatte international beskyttelse af familiemedlemmer.

¹⁰ Dom af 7.11.2018, K og B (C-380/17, EU:C:2018:877, præmis 34-36 og den deri nævnte retspraksis). Jf. tillige dom af 13.3.2019, E. (C-635/17, EU:C:2019:192, præmis 35-37).

35. Da AsylG's § 26, stk. 3, specifikt henviser til begrebet »familie« i henhold til artikel 2, litra j), i direktiv 2011/95, og da der ikke er grund til at antage, at den sidstnævnte bestemmelse ikke skulle være umiddelbart og ubetinget anvendelig på situationer som i den foreliggende sag, er det tydeligvis i EU's interesse, at Domstolen træffer afgørelse vedrørende den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse.

36. Det er dermed min opfattelse, at Domstolen har kompetence til at besvare de forelagte præjudicielle spørgsmål.

VI. Gennemgang af de forelagte spørgsmål

A. Det første og det andet spørgsmål

1. Indledende bemærkninger

37. Med det første og det andet spørgsmål, der med fordel kan behandles samlet, ønsker den forelæggende ret oplyst, hvilket tidspunkt der i en situation som den foreliggende, hvor en forælder (i den pågældende sag SE) i henhold til national ret ønsker at opnå ret til subsidær beskyttelse på grundlag af et ugift mindreårigt barns subsidiære beskyttelsesstatus, skal tages som udgangspunkt for bedømmelsen af spørgsmålet om, hvorvidt den internationalt beskyttelsesberettigede – i dette tilfælde SE's søn – er »mindreårig« som omhandlet i artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95¹¹.

38. Som Kommissionen har fremhævet i sit skriftlige indlæg, er der ud fra et EU-retligt synspunkt behov for, at spørgsmålet besvares, da det må afgøres, hvorvidt SE i henhold til artikel 23, stk. 2, i direktiv 2011/95 har ret til at gøre krav på de fordele, der er omhandlet i direktivets artikel 24-35¹².

39. Definitionen af »mindreårig« som omhandlet i artikel 2, litra k), i direktiv 2011/95, der henviser til »en tredjelandstatsborger eller en statsløs under 18 år«, er ikke omtvistet i hovedsagen.

40. Spørgsmålet er dog, hvilket tidspunkt der er det relevante ved bedømmelsen af en persons status som »mindreårig« med henblik på at afgøre, hvorvidt denne mindreårige person og en anden person er »familiemedlemmer« som omhandlet i artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95. I henhold til artikel 2, litra j), i direktiv 2011/95 omfatter »familiemedlemmer«, for så vidt som familien allerede bestod i hjemlandet, faderen til en mindreårig og ugift person med international beskyttelse, når denne person befinder sig i den samme medlemsstat i forbindelse med ansøgningen om international beskyttelse.

¹¹ Det fremgår af sagsakterne for Domstolen, at SE's søn var mindreårig, da SE rejste ind i Tyskland i januar 2016 og indgav en ansøgning om asyl i februar 2016. Den 20.4.2016 var SE's søn dog ikke længere mindreårig, hvilket var dagen før, SE den 21.4.2016 indgav en formel ansøgning om international beskyttelse. Den 13.5.2016 var SE's søn heller ikke længere mindreårig, da han blev tildelt subsidær beskyttelsesstatus. Den forelæggende ret har anført, at den nationale retspraksis hidtil til dels – i overensstemmelse med det i den nationale asylprocesret alment gældende princip i AsylG's § 77 – også for så vidt angår den beskyttelsesberettigedes status som mindreårig har taget udgangspunkt i det tidspunkt, hvor der træffes afgørelse om forældrens asylansøgning. Til dels anses det derimod for tilstrækkeligt, at den beskyttelsesberettigede var mindreårig på tidspunktet for forældrens indgivelse af asylansøgning. I så henseende begrundes dette oftest med de EU-retlige krav, og den udtrykkelige fastlæggelse af tidspunktet i forbindelse med den afledte internationale beskyttelse for børn (jf. AsylG's § 26, stk. 2) anvendes ligeledes på den internationale beskyttelse af forældre på trods af en manglende regulering heraf. Jf. præmis 16 i anmodningen om præjudiciel afgørelse.

¹² Det tilkommer ikke Domstolen at bedømme virkningen af dens svar i national ret, navnlig med hensyn til AsylG's § 26, stk. 5, sammenholdt med stk. 3, første punktum, heri. Det tilkommer den forelæggende ret.

41. Den forelæggende ret har angivet fem mulige tidspunkter for Domstolen, nemlig:

- den dato, hvor der blev truffet afgørelse om SE's asylansøgning (hovedteksten i det første spørgsmål)
- den dato, hvor SE's søn blev tildelt subsidær beskyttelse [det første spørgsmål, litra a)]
- den dato, hvor SE ansøgte om asyl [det første spørgsmål, litra b)]
- den dato, hvor SE rejste ind i Tyskland [det første spørgsmål, litra c)], eller
- den dato, hvor SE's søn indgav sin asylansøgning [det første spørgsmål, litra d)].

42. Den tyske regering har anført, at det afgørende tidspunkt for bedømmelsen af, om der foreligger status som »mindreårig« i henhold til artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95, er den dato, hvor der blev truffet afgørelse om ansøgningen fra det familiemedlem, der ønsker at påberåbe sig en ret, der er afledt fra den beskyttelsesberettigedes ret.

43. Det er den ungarske regerings opfattelse, at anvendelsen af nutid i artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95 taler imod en fortolkning med tilbagevirkende kraft af begrebet status som mindreårig. De faktiske og retlige forhold, som en afgørelse baseres på, skal dermed undersøges og vurderes med udgangspunkt i de omstændigheder, der foreligger, når afgørelsen træffes. En anden fortolkning i den foreliggende sag ville medføre, at myndighederne skulle støtte deres afgørelse på en forestilling om, at personen stadig er mindreårig, selv om det ikke længere er tilfældet. En sådan forestilling kan ikke udledes af teksten i eller formålene med direktiv 2011/95, og den ville være til skade for retssikkerheden. Det er denne regerings opfattelse, at det afgørende tidspunkt er den dato, hvor der træffes afgørelse vedrørende den ansøgning om international beskyttelse, som er indgivet af familiemedlemmet til den person, som er tildelt international beskyttelse.

44. Det er derimod Kommissionens opfattelse, at artikel 2, litra j), tredje led, og artikel 23, stk. 2, i direktiv 2011/95 skal fortolkes således, at en tredjelandstatsborger eller en statsløs, som var under 18 år ved indgivelsen af sin anmodning om international beskyttelse i medlemsstaten, men som under asylproceduren blev myndig og derefter blev tildelt subsidær beskyttelsesstatus, skal anses for »mindreårig« i henhold til artikel 2, litra j), tredje led, hvis hans far rejste ind på samme medlemsstats område, før den beskyttelsesberettigede blev myndig og indgav den ansøgning, der henvises til i artikel 23, stk. 2, i direktiv 2011/95, inden for rimelig tid efter den dag, hvor den beskyttelsesberettigede blev anerkendt som sådan.

2. Dom af 12. april 2018, A og S (C-550/16, EU:C:2018:248)

45. Det fremgår klart af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at de forskellige mulige tidspunkter, der er anført af den forelæggende ret, i hvert fald til en vis grad er inspireret af dom af 12. april 2018, A og S (C-550/16, EU:C:2018:248)¹³. Jeg foretager derfor en forholdsvist detaljeret gennemgang af de faktiske omstændigheder og afgørelsen i denne sag med henblik på at skabe større forståelse for de forskellige mulige tidspunkter, der er anført af den forelæggende ret.

¹³ Jf. præmis 18 i anmodningen om præjudiciel afgørelse.

46. Den sag, som gav anledning til dom af 12. april 2018, A og S (C-550/16, EU:C:2018:248), vedrørte rettighederne for en uledsaget mindreårig, der rejste ind i Nederlandene og indgav en ansøgning om asyl, mens hun var mindreårig, men som opnåede flygtningestatus og søgte om familiesammenføring med sine forældre, *efter* hun var blevet myndig.

47. Domstolen blev anmodet om at oplyse, om artikel 2, litra f)¹⁴, i direktiv 2003/86/EF af 22. september 2003 om ret til familiesammenføring¹⁵ skal fortolkes således, at en tredjelandstatsborger eller en statsløs, som var under 18 år på tidspunktet for sin ankomst til en medlemsstats område og ved indgivelsen af sin ansøgning om asyl i denne stat, men som under asylproceduren bliver myndig og derefter tildeles flygtningestatus med tilbagevirkende kraft fra datoen for indgivelsen af ansøgningen, skal kvalificeres som »mindreårig« som omhandlet i denne bestemmelse. Domstolen fastslog, at artikel 2, litra f), i direktiv 2003/86, sammenholdt med direktivets artikel 10, stk. 3, litra a)¹⁶, skal fortolkes således, at en tredjelandstatsborger eller en statsløs, som var under 18 år på tidspunktet for sin ankomst til en medlemsstats område og ved indgivelsen af sin ansøgning om asyl i denne stat, men som under asylproceduren bliver myndig og derefter tildeles flygtningestatus, skal kvalificeres som »mindreårig« som omhandlet i denne bestemmelse.

48. Hvis retten til familiesammenføring i henhold til artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86 afhæng af det tidspunkt, hvor den kompetente nationale myndighed formelt træffer afgørelse om anerkendelse af den relevante persons status som flygtning, kunne en sådan fortolkning ifølge Domstolen endvidere – idet den modvirker det formål, der forfølges både af direktiv 2013/32 og af direktiv 2003/86 og 2011/95, som i overensstemmelse med chartrets artikel 24, stk. 2, er at sikre, at barnets tarv reelt kommer i første række hos medlemsstaterne ved anvendelsen af disse direktiver – i stedet for at være et incitament for de nationale myndigheder til at prioritere behandling af ansøgninger om international beskyttelse fra uledsagede mindreårige, henset til deres særlige sårbarhed, have den modsatte virkning¹⁷.

49. Det var dermed Domstolens vurdering, at såfremt datoen for indgivelsen af ansøgningen om international beskyttelse fastholdes som det relevante tidspunkt for vurderingen af en flygtnings alder med henblik på anvendelse af artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86, gøres det omvendt muligt at sikre en ensartet og forudsigelig behandling af alle ansøgere, som i kronologisk henseende befinder sig i samme situation, idet det sikres, at spørgsmålet om, hvorvidt ansøgningen kan imødekommes, hovedsageligt afhænger af omstændigheder, som kan tilregnes ansøgeren og ikke myndighederne, såsom sagsbehandlingstiden for ansøgningen om international beskyttelse eller ansøgningen om familiesammenføring. Domstolen fastslog dog, at

¹⁴ Bestemmelsen foreskriver følgende: »«uledsaget mindreårig»: tredjelandstatsborgere eller statsløse under 18 år, som ankommer til medlemsstaternes område uden at være ledsaget af en voksen, der er ansvarlig for dem ifølge lov eller sædvane, så længe de ikke reelt befinder sig i en sådan persons varetægt, eller mindreårige, der efterlades uden ledsagelse, efter at de er indrejst på medlemsstaternes område«.

¹⁵ EUT 2003, L 251, s. 12.

¹⁶ Bestemmelsen foreskriver i det væsentlige, at hvis flygtningen er en uledsaget mindreårig, skal medlemsstaterne tillade indrejse og ophold for førstegradsslægtninge i lige opstigende linje med henblik på familiesammenføring.

¹⁷ Jf. præmis 58 i dom af 12.4.2018, A og S (C-550/16, EU:C:2018:248), og præmis 36 og 37 i dom af 16.7.2020, État belge (Familiesammenføring – mindreårigt barn) (C-133/19, C-136/19 og C-137/19, EU:C:2020:577). I præmis 49 i dom af 12.4.2018, A og S (C-550/16, EU:C:2018:248), anførte Domstolen, at hverken artikel 2, litra f), eller artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86 i sig selv gør det muligt at besvare spørgsmålet, der var forelagt i den pågældende sag. Domstolen vurderede derfor tillige direktivets opbygning og formål. Hvis retten til familiesammenføring i artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86 gøres afhængig af det tidspunkt, hvor den kompetente nationale myndighed formelt træffer afgørelse om anerkendelse af den berørte persons flygtningestatus, og således af den større eller mindre hurtighed, hvormed ansøgningen om international beskyttelse behandles af denne myndighed, vil dette ifølge Domstolen under disse omstændigheder bringe den effektive virkning af denne bestemmelse i fare og vil stride mod ikke bare formålet med dette direktiv, som er at fremme familiesammenføring og i den henseende at yde beskyttelse til flygtninge, navnlig uledsagede mindreårige, men også mod ligebehandlingsprincippet og retssikkerhedsprincippet. Jf. præmis 55 i dom af 12.4.2018, A og S (C-550/16, EU:C:2018:248).

en flygtning, som havde status som uledsaget mindreårig på tidspunktet for sin ansøgning, men som er blevet myndig under proceduren, bør indgive sin ansøgning inden for en rimelig frist¹⁸. I denne forbindelse vurderede Domstolen, at ansøgningen skal indgives inden for en frist på tre måneder fra den dato, hvor den pågældende mindreårige opnåede flygtningestatus.

3. Dom af 16. juli 2020, État belge (Familiesammenføring – mindreårigt barn) (C-133/19, C-136/19 og C-137/19, EU:C:2020:577)

50. Det er tillige min opfattelse, at dom af 16. juli 2020, État belge (Familiesammenføring – mindreårigt barn) (C-133/19, C-136/19 og C-137/19, EU:C:2020:577), der blev afsagt efter anmodningen om præjudiciel afgørelse i den foreliggende sag, er af betydning.

51. I den sag blev Domstolen bl.a. anmodet om at oplyse, om artikel 4, stk. 1, første afsnit, litra c), i direktiv 2003/86 skal fortolkes således, at den dato, som skal lægges til grund ved afgørelsen af, om en tredjelandsstatsborger eller en ugift statsløs er et »mindreårigt barn« som omhandlet i denne bestemmelse, er den dato, hvorpå ansøgningen om tilladelse til indrejse og ophold med henblik på familiesammenføring for mindreårige børn blev indgivet, eller den dato, hvorpå de kompetente myndigheder i denne medlemsstat træffer afgørelse om denne ansøgning, i givet fald efter et søgsmål til prøvelse af en afgørelse om afslag på en sådan ansøgning.

52. Domstolen fastslog i utvetydige vendinger i denne doms præmis 36 og 37, at såfremt den dato, hvor den kompetente myndighed i den pågældende medlemsstat træffer afgørelse om ansøgningen om tilladelse til indrejse og ophold på denne medlemsstats område med henblik på familiesammenføring, var den dato, der skal lægges til grund ved vurderingen af ansøgerens alder med henblik på anvendelsen af artikel 4, stk. 1, første afsnit, litra c), i direktiv 2003/86, ville dette hverken være foreneligt med de formål, der forfølges med dette direktiv, eller med de krav, der følger af chartrets artikel 7 og artikel 24, stk. 2, da de nationale myndigheder og retter ikke ville have noget incitament til at prioritere behandling af ansøgninger fra mindreårige med den hastighed, der er nødvendig for at tage hensyn til deres sårbarhed, og de ville således kunne handle på en måde, som ville bringe disse mindreåriges juridiske rettigheder i fare. Domstolen fastslog derfor, at artikel 4, stk. 1, første afsnit, litra c), i direktiv 2003/86 skal fortolkes således, at den dato, som skal lægges til grund ved afgørelsen af, om en tredjelandsstatsborger eller en ugift statsløs er et mindreårigt barn som omhandlet i denne bestemmelse, er den dato, hvorpå ansøgningen om tilladelse til indrejse og ophold med henblik på familiesammenføring for mindreårige børn blev indgivet, og ikke den dato, hvorpå de kompetente myndigheder i denne medlemsstat træffer afgørelse om denne ansøgning.

4. Kortfattet analyse af de relevante domme

53. Som jeg har anført, vedrørte dom af 12. april 2018, A og S (C-550/16, EU:C:2018:248), og af 16. juli 2020, État belge (Familiesammenføring – mindreårigt barn) (C-133/19, C-136/19 og C-137/19, EU:C:2020:577), fortolkningen af direktiv 2003/86.

54. Det skal indledningsvis påpeges, at direktiv 2003/86 blev vedtaget den 22. september 2003. Direktivet blev dermed vedtaget ca. seks måneder før vedtagelsen af Rådets direktiv 2004/83/EF af 29. april 2004 om fastsættelse af minimumsstandarder for anerkendelse af tredjelandsstatsborgere

¹⁸ I præmis 50 i dom af 12.4.2018, A og S (C-550/16, EU:C:2018:248), erindrede Domstolen i det væsentlige om, at alene artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86 finder anvendelse på familiesammenføring af flygtninge, der er anerkendt af medlemsstaterne.

eller statsløse som flygtninge eller som personer, der af anden grund behøver international beskyttelse, og indholdet af en sådan beskyttelse¹⁹. I direktiv 2004/83, som senere blev erstattet af direktiv 2011/95, blev begrebet subsidær beskyttelsesstatus for første gang introduceret i EU-retten. Denne kronologi har til formål at forklare, hvorfor direktiv 2003/86 alene henviser til flygtninge og ikke til tredjelandstatsborgere eller statsløse personer med subsidær beskyttelsesstatus. Mens rettighederne for flygtninges familiemedlemmer i vid udstrækning reguleres af direktiv 2003/86 og direktiv 2011/95²⁰, vedrører det tidligere direktiv ikke rettigheder for familiemedlemmer til de personer, der har subsidær beskyttelsesstatus.

55. Domstolen bekræftede da også i præmis 34 i dom af 13. marts 2019, E. (C-635/17, EU:C:2019:192), at direktiv 2003/86 skal fortolkes således, at det ikke finder anvendelse på tredjelandstatsborgere, som er familiemedlemmer til en person med subsidær beskyttelsesstatus²¹.

56. Jeg finder, at det valgte resultat i dom af 12. april 2018, A og S (C-550/16, EU:C:2018:248), vedrørende retten til familiesammenføring for en uledsaget mindreårig med flygtningestatus i henhold til artikel 2, litra f), og artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86 bidrager til afklaring af den foreliggende sag. Den bedømmelse, der foretages i sagen, kan dog som følge af visse væsentlige faktiske og retlige forskelle ikke fuldstændig overføres til nærværende sag. I den sag, der gav anledning til dom af 12. april 2018, A og S (C-550/16, EU:C:2018:248), var det navnlig det *uledsagede mindreårige barn*, der søgte familiesammenføring med henvisning til artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86, og ikke (som i det foreliggende tilfælde) en forælder, der ønsker at slutte sig til sit barn på grundlag af bl.a. artikel 23 ff. i direktiv 2011/95.

57. Mens den foreliggende sag vedrører spørgsmålet om rettigheder for en forælder til en person, der er blevet tildelt subsidær beskyttelsesstatus, var den sag, der gav anledning til dom af 16. juli 2020, État belge (Familiesammenføring – mindreårigt barn) (C-133/19, C-136/19 og C-137/19, EU:C:2020:577), tillige i en vis grad anderledes, da den vedrørte fortolkningen af artikel 4, stk. 1, første afsnit, litra c), i direktiv 2003/86, hvorefter medlemsstaterne skal tillade en flygtnings mindreårige børn indrejse og ophold.

5. Anvendelse af retspraksis i den foreliggende sag

58. Det skal anføres, at artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95 ikke præciserer, hvilket tidspunkt der skal lægges til grund. Selv om EU-lovgiver med fordel kunne have bragt klarhed over den problemstilling, medfører undladelsen dog ikke, at medlemsstaterne ensidigt kan fastlægge det tidspunkt, som medlemsstaten ønsker, med henblik på bedømmelsen af spørgsmålet om, hvorvidt visse personer er »familiemedlemmer« som omhandlet i artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95. Jeg er nået frem til denne konklusion af flere grunde.

59. For det første henviser artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95 ikke til national ret eller til medlemsstaterne, og for det andet er der intet i denne bestemmelse eller i nogen anden bestemmelse i direktiv 2011/95, der antyder, at EU-lovgiver havde til hensigt at overlade fastlæggelsen af det relevante afgørende tidspunkt til den enkelte medlemsstat.

¹⁹ EUT 2004, L 304, s. 12.

²⁰ Jf. tillige direktiv 2013/32.

²¹ Jf. artikel 3, stk. 2, litra c), i direktiv 2003/86.

60. I sin dom af 12. april 2018, A og S (C-550/16, EU:C:2018:248, præmis 41), og af 16. juli 2020, État belge (Familiesammenføring – mindreårigt barn) (C-133/19, C-136/19 og C-137/19, EU:C:2020:577, præmis 30), bemærkede Domstolen, at i henhold til såvel kravet om en ensartet anvendelse af EU-retten som lighedsprincippet skal en EU-retlig bestemmelse, som ikke indeholder nogen udtrykkelig henvisning til medlemsstaternes ret med henblik på at fastlægge dens betydning og rækkevidde, normalt i hele Den Europæiske Union undergives en selvstændig og ensartet fortolkning, som skal søges under hensyntagen til navnlig bestemmelsens kontekst og formålet med den pågældende ordning.

61. Det er min opfattelse, at artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95 skal sammenholdes med direktivets artikel 23, stk. 1, hvorved det meget klart og utvetydigt angives, at »[m]edlemsstaterne sikrer, at familiens enhed kan opretholdes« (min fremhævelse). I 16. betragtning til direktiv 2011/95 anføres tillige, at direktivet respekterer de grundlæggende rettigheder og principper, som anerkendes i chartret, og søger at fremme anvendelsen af bl.a. chartrets artikel 7 og 24.

62. Det fremgår af fast retspraksis, at chartrets artikel 7, som anerkender respekt for privatliv og familieliv, imidlertid skal sammenholdes med forpligtelsen til at tage hensyn til barnets tarv, der er fastlagt i chartrets artikel 24, stk. 2, og til at respektere barnets behov for regelmæssigt at have personlig forbindelse med begge sine forældre, der fremgår af chartrets artikel 24, stk. 3²².

63. Det følger af det ovenstående, at artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95 skal fortolkes med særlig vægt på det berørte barns interesser og ud fra ønsket om at begunstige familielivet.

64. Efter min opfattelse ville det under omstændigheder som i den foreliggende sag hverken være i det berørte barns interesse eller begunstige familielivet og for den sags skyld ej heller i overensstemmelse med begrundelsen i dom af 12. april 2018, A og S (C-550/16, EU:C:2018:248), og af 16. juli 2020, État belge (Familiesammenføring – mindreårigt barn) (C-133/19, C-136/19 og C-137/19, EU:C:2020:577), hvis det afgørende tidspunkt for bedømmelsen af spørgsmålet om status som mindreårig i henhold til artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95 var den dato, hvor der blev truffet afgørelse om SE's asylansøgning²³, eller den dato, hvor SE's søn blev tildelt subsidær beskyttelse²⁴.

65. Det fremgår klart af dom af 12. april 2018, A og S (C-550/16, EU:C:2018:248, præmis 55), og af 16. juli 2020, État belge (Familiesammenføring – mindreårigt barn) (C-133/19, C-136/19 og C-137/19, EU:C:2020:577), at Domstolen ikke forestillede sig, at en sagsøgers ret til familieliv skulle afhænge af hastigheden og varigheden af en national ansøgnings- og afgørelsesproces. Det princip, der understøtter disse to afgørelser, er, at retten til at indgive en ansøgning om familiesammenføring ikke kan være betinget af de datoer, hvorpå tredjemand tilfældigvis træffer afgørelser i relevante sager.

66. Efter min opfattelse er dette tilfældet, uafhængigt af, om anerkendelsen af subsidær beskyttelsesstatus i henhold til direktiv 2011/95 faktisk er deklatorisk. I denne sammenhæng skal det bemærkes, at 21. betragtning til 2011/95 anfører, at anerkendelsen af flygtningestatus er deklatorisk. Der er dog ingen tilsvarende betragtning til direktiv 2011/95 vedrørende subsidær

²² Dom af 13.3.2019, E. (C-635/17, EU:C:2019:192, præmis 55 og den deri nævnte retspraksis).

²³ Hovedteksten i det første spørgsmål.

²⁴ Det første spørgsmål, litra a).

beskyttelse²⁵. Selv om dom af 12. april 2018, A og S (C-550/16, EU:C:2018:248), henviser til det forhold, at anerkendelse af flygtningestatus er deklaratisk²⁶, fremhævede Domstolen dog i dommen, at det at gøre retten til familiesammenføring i artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86 afhængig af det tidspunkt, hvor den kompetente nationale myndighed formelt træffer afgørelse om anerkendelse af den berørte persons flygtningestatus, og således af den større eller mindre hurtighed, hvormed ansøgningen om international beskyttelse behandles af denne myndighed, under disse omstændigheder vil bringe den effektive virkning af denne bestemmelse i fare. En sådan tilstand ville stride mod ikke bare formålet med dette direktiv, som er at fremme familiesammenføring og i denne henseende at yde beskyttelse til flygtninge, navnlig uledsagede mindreårige, men også mod ligebehandlingsprincippet og retssikkerhedsprincippet²⁷.

67. Domstolen indtog en lignende holdning i sin dom af 16. juli 2020, État belge (Familiesammenføring – mindreårigt barn) (C-133/19, C-136/19 og C-137/19, EU:C:2020:577). I sin begrundelse støttede Domstolen sig dog ikke på den deklaratisk karakter af anerkendelsen af flygtningestatus, men fremhævede snarere de rettigheder, der er afledt af chartrets artikel 7 og artikel 24, stk. 2 og 3, og de berørte børns interesser. Domstolen bemærkede, at retten til familiesammenføring ikke skulle gøres afhængig af vilkårlige og uforudsigelige omstændigheder, som udelukkende kan tilskrives de kompetente myndigheder og nationale retter i de pågældende medlemsstater²⁸.

68. Med forbehold af den forelæggende rets efterprøvelse fremgår det af de nationale sagsakter, der er fremlagt for Domstolen i den foreliggende sag, at der foreligger en periode på næsten fire år fra det tidspunkt, hvor SE's søn indgav en ansøgning om asyl (21.8.2012), til den dato, hvor han blev tildelt subsidær beskyttelse (13.5.2016). Den forelæggende ret har ikke forklaret det betydelige tidsrum. Med forbehold af den forelæggende rets efterprøvelse kan man måske udlede, at det skyldes SE's søn indsigelser mod Bundesamts afslag på asylansøgningen. Det er tilstrækkeligt at anføre, at SE's asylansøgning har været under behandling siden 2016.

69. Ud over risikoen for en indskrænkning af de rettigheder²⁹, der garanteres gennem chartrets artikel 7 og 24, ville det efter min opfattelse tillige være i strid med chartrets artikel 47 og retten til effektive retsmidler, hvis det forhold, at en person, der ansøger om international beskyttelse,

²⁵ Selv om der ikke er nogen angivelse tilsvarende 21. betragtning vedrørende subsidær beskyttelse, er det min opfattelse, at der for enhver tredjelandsstatsborger eller statsløs person, når de materielle betingelser er opfyldt efter indgivelsen af en ansøgning om international beskyttelse i overensstemmelse med kapitel V i direktiv 2011/95, gælder en subjektiv ret til at få anerkendt den pågældendes adgang til international beskyttelse, også inden, at en formel afgørelse er blevet truffet i denne henseende. Domstolen fastslog tillige i præmis 32 i dom af 1.3.2016, Kreis Warendorf og Osso (C-443/14 og C-444/14, EU:C:2016:127), at det i 8., 9. og 39. betragtning til direktiv 2011/95 er anført, at EU-lovgiver ønskede at indføre en ensartet status for alle personer med international beskyttelse og derfor valgte at give personer med subsidær beskyttelsesstatus de samme rettigheder og fordele som dem, flygtninge har, med de undtagelser, der er nødvendige og objektivt begrundede. I denne sammenhæng er der ikke hjemmel i artikel 23, stk. 2, i direktiv 2011/95 til en fravigelse for så vidt angår personer med subsidær beskyttelsesstatus. I bestemmelsen henvises specifikt til personer med international beskyttelse.

²⁶ Jeg antager, at spørgsmålet om den deklaratisk status vedrørende flygtninge bl.a. opstod som følge af, at artikel 3, stk. 2, litra a), i direktiv 2003/86 udtrykkeligt foreskriver, at dette direktiv ikke finder anvendelse, hvis referencepersonen »ansøger om anerkendelse af flygtningestatus, og hvis ansøgning der endnu ikke er truffet endelig afgørelse om«. Jf. dom af 12.4.2018, A og S (C-550/16, EU:C:2018:248, præmis 50). Der findes ingen tilsvarende bestemmelse i direktiv 2011/95.

²⁷ I præmis 60 i dom af 12.4.2018, A og S (C-550/16, EU:C:2018:248), fastslog Domstolen, at »[f]astholdes datoen for indgivelsen af ansøgningen om international beskyttelse som det relevante tidspunkt for vurderingen af en flygtninges alder med henblik på anvendelse af artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86, gøres det [...] muligt at sikre en ensartet og forudsigelig behandling af alle ansøgere, som i kronologisk henseende befinder sig i samme situation, idet det sikres, at spørgsmålet om, hvorvidt ansøgningen kan imødekommes, hovedsageligt afhænger af omstændigheder, som kan tilregnes ansøgeren og ikke myndighederne, såsom sagsbehandlingstiden for ansøgningen om international beskyttelse eller ansøgningen om familiesammenføring«.

²⁸ Dom af 16.7.2020, État belge (Familiesammenføring – mindreårigt barn) (C-133/19, C-136/19 og C-137/19, EU:C:2020:577, præmis 43). Som angivet af Kommissionen er en meddelelse om tilladelse til indrejse og ophold i henhold til artikel 4, stk. 1, første afsnit, litra c), i direktiv 2003/86, der udgjorde problemstillingen i denne sag, ikke deklaratisk.

²⁹ Jf. tillige generaladvokat Hogans forslag til afgørelse État belge (Familiesammenføring – mindreårigt barn) (C-133/19, C-136/19 og C-137/19, EU:C:2020:222, punkt 43).

var nødt til at påberåbe sig retsmidlerne i henhold til artikel 46 i direktiv 2013/32, dermed kunne medføre en situation, hvor familiemedlemmer ville miste deres ret til opretholdelse af familiens enhed og alle øvrige rettigheder i medfør af bl.a. direktiv 2011/95 som følge af de tidsforløb, som en sådan retssag uvægerligt medfører, og som synes at have været uden for ansøgerens kontrol. En sådan situation kunne på urimelig måde være væsentligt til hinder for og medføre væsentlig modvilje mod at anvende retsmidler, der ellers ville være tilgængelige³⁰.

70. I denne sammenhæng finder jeg, at det forhold, at artikel 46, stk. 3, i direktiv 2013/32 kræver en fuldstændig og *ex-nunc*-undersøgelse af både faktiske og retlige omstændigheder ved den domstol eller det domstolslignende organ i en medlemsstat, ved hvilken der i første instans bliver anlagt en sag til prøvelse af en afgørelse vedrørende en ansøgning om international beskyttelse, som den tyske og den ungarske regering har henvist til³¹, er irrelevant bl.a. for bedømmelsen af, hvilket tidspunkt der skal tages som udgangspunkt for bedømmelsen af spørgsmålet om, hvorvidt den beskyttelsesberettigede (i den foreliggende sag SE's søn) er »mindreårig« som omhandlet i artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95. Formålet med artikel 46, stk. 3, i direktiv 2013/32 er at sikre, at den kompetente rets afgørelse om international beskyttelse er baseret på ajourførte faktiske og retlige forhold³². Bestemmelsen påvirker på ingen måde hverken familiemedlemmers ret til i henhold til artikel 23, stk. 2, i direktiv 2011/95 at påberåbe sig de i direktivets artikel 24-35 nævnte rettigheder eller det tidspunkt, der er afgørende for opnåelse af disse rettigheder.

71. Med hensyn til det mulige tidspunkt, der er angivet i det første spørgsmål, litra c), nemlig den dato, hvor SE rejste ind i Forbundsrepublikken Tyskland, er det en klar betingelse i henhold til artikel 2, litra j), i direktiv 2011/95, at de pågældende familiemedlemmer »befinder sig i den samme medlemsstat i forbindelse med ansøgningen om international beskyttelse«³³. Det er dermed en forudsætning for anvendelse af bestemmelsen, at SE var rejst ind i Forbundsrepublikken Tyskland, inden hans søn havde nået myndighedsalderen, og at SE's søn havde anmodet om international beskyttelse, mens han var mindreårig, da SE ønsker at udlede rettigheder i den sammenhæng.

72. Selv om tilstedeværelse i den relevante medlemsstat og den pågældende »mindreårige« persons ansøgning om international beskyttelse er nødvendige betingelser, er de dog ikke i sig selv tilstrækkelige til at aflede rettighederne i henhold til artikel 23, stk. 2, i direktiv 2011/95.

³⁰ Jf. analogt dom af 16.7.2020, État belge (Familiesammenføring – mindreårigt barn) (C-133/19, C-136/19 og C-137/19, EU:C:2020:577, præmis 53-55).

³¹ Den tyske regering er af den opfattelse, at det relevante tidspunkt for bedømmelsen af, om den beskyttelsesberettigede er »mindreårig« som omhandlet i artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95, er den dato, hvor der blev truffet afgørelse om ansøgningen fra det familiemedlem, der ønsker at påberåbe sig en ret på grundlag af den beskyttelsesberettigedes ret. Denne regering har navnlig anført, at EU-retten, som følge af at artikel 46, stk. 3, i direktiv 2013/32 kræver en fuldstændig og *ex-nunc*-undersøgelse af både faktiske og retlige omstændigheder, dermed er baseret på det princip, at det afgørende er den faktiske og retlige situation på den dato, hvor undersøgelsen foretages. Dette taler imod at fremrykke det relevante tidspunkt, der ligger inden den dato, hvorpå afgørelsen blev truffet, hvor de faktiske omstændigheder skal foreligge med henblik på at kvalificere en slægtning som et familiemedlem som anført i den definition, der er givet i artikel 2, litra j), i direktiv 2011/95. Den ungarske regering har anført, at Domstolens vurdering i dom af 16.7.2020, État belge (Familiesammenføring – mindreårigt barn) (C-133/19, C-136/19 og C-137/19, EU:C:2020:577), ikke finder tilsvarende anvendelse i den foreliggende sag, navnlig i lyset af det i artikel 46, stk. 3, i direktiv 2013/32 fastsatte krav om en fuldstændig og *ex-nunc*-undersøgelse, som bekræftet af Domstolen i dens dom af 25.7.2018, Alheto (C-585/16, EU:C:2018:584) – hvorefter både faktiske og retlige omstændigheder i relation til asylansøgningen skal undergives en fuldstændig og *ex-nunc*-undersøgelse. Ifølge regeringen er overgangen fra status som mindreårig til status som myndig efter indgivelsen af ansøgningen en omstændighed, som Domstolen som følge af kravet om *ex-nunc*-undersøgelse ikke kan lade ude af betragtning, når den træffer en afgørelse. Den ungarske regering har gjort gældende, at det samme princip finder anvendelse i forbindelse med den administrative procedure. Regeringen bekræfter dermed, at den dato, hvorpå der træffes afgørelse om anmodningen (fra SE) om international beskyttelse på grundlag af familieforhold, udgør det tidspunkt, hvor bedømmelsen af status som mindreårig skal foretages.

³² Jf. tillige analogt vedrørende den administrative procedure artikel 10, stk. 3, litra b), og artikel 45, stk. 2, litra a), i direktiv 2013/32. For den nationale retslige sammenhæng jf. AsylG's § 77.

³³ Det er tillige et krav i henhold til bestemmelsen, at »familien allerede bestod i hjemlandet«.

Familiemedlemmer til personen med international beskyttelse, som ikke individuelt er berettiget til en sådan beskyttelse, skal i henhold til artikel 23, stk. 2, i direktiv 2011/95 faktisk »gøre krav« på de fordele, der er omhandlet i artikel 24-35 [...]»³⁴. Efter min opfattelse er det dette krav, der giver anledning til en vurdering af retten til de pågældende fordele, og det udgør dermed det afgørende tidspunkt for bedømmelsen af spørgsmålet om status som mindreårig for en person med international beskyttelse, som angivet i artikel 23, stk. 2, i direktiv 2011/95.

73. Det er derfor min opfattelse, at en far, der ønsker at opnå de rettigheder, der er fastsat i artikel 23, stk. 2, i direktiv 2011/95, på det grundlag, at han er »familiemedlem« til en »mindreårig« person med international beskyttelse, faktisk skal gøre rettighederne gældende eller påberåbe sig rettighederne, mens personen med international beskyttelse stadig er mindreårig. I en situation som den i hovedsagen omhandlede er det afgørende tidspunkt for bedømmelsen af status som mindreårig i henhold til artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95 dermed principielt den dato, hvor asylansøgeren (SE) indgav sin asylansøgning [det første spørgsmål, litra b) – 2016]. I lyset af den klare ordlyd i artikel 23, stk. 2, i direktiv 2011/95 finder jeg således ikke, at den dato, hvor personen med international beskyttelse (SE's søn) indgav sin asylansøgning³⁵, i sig selv har betydning i relation til formålet om bedømmelse af status som mindreårig i henhold til artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95 [det første spørgsmål, litra d) – 2012].

74. Det afgørende tidspunkt for bedømmelsen af SE's søns status som mindreårig i henhold til artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95 er dermed den dato, hvor SE indgav en ansøgning om asyl [det første spørgsmål, litra b) – 2016] under forudsætning af, at SE's søn ansøgte om international beskyttelse, *inden* han nåede myndighedsalderen, og at *begge* de pågældende familiemedlemmer var til stede i samme medlemsstat, inden SE's søn nåede myndighedsalderen.

75. Da jeg anser det tidspunkt, hvor SE indgav sin asylansøgning, for afgørende, får den forelæggende rets andet spørgsmål tillige en vis betydning. Det vedrører spørgsmålet om, hvorvidt det afgørende tidspunkt er det tidspunkt, hvor anmodningen om asyl blev indgivet, eller om det er den dato, hvor asylansøgningen formelt blev foretaget³⁶.

76. Dette spørgsmål forudsætter en fortolkning af artikel 6 i direktiv 2013/32. Det er min opfattelse, at svaret på det spørgsmål, som er stillet af den forelæggende ret, kan findes i præmis 92-94 i dom af 25. juni 2020, Ministerio Fiscal (Myndighed, der kan modtage en ansøgning om international beskyttelse) (C-36/20 PPU, EU:C:2020:495), hvor det i det væsentlige fremgår, at en tredjelandsstatsborger, i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, i direktiv 2013/32, opnår status som ansøger om international beskyttelse som omhandlet i artikel 2, litra c), i direktiv 2013/32 *fra det tidspunkt, hvor den pågældende »indgiver« en sådan ansøgning*. Det at »indgive« en ansøgning om international beskyttelse er *ikke* forbundet med nogen administrative krav, idet

³⁴ Min fremhævelse.

³⁵ SE's søn indgav sin asylansøgning i 2012.

³⁶ I præmis 3 i anmodningen om præjudiciel afgørelse har den forelæggende ret anført, at SE anmodede om asyl i februar 2016 og indgav en formel ansøgning om international beskyttelse den 21.4.2016. Retten har tillige angivet i anmodningens præmis 20 og 21, at AsylG's § 13, stk. 1, ikke er undergivet særlige formkrav, mens asylansøgningen i henhold til AsylG's § 14, stk. 1, første punktum, principielt skal indgives formelt til den kompetente afdeling af Bundesamt. Ifølge den forelæggende ret kunne det tale for, at spørgsmålet om status som mindreårig skal bedømmes ud fra tidspunktet for den formelle indgivelse af en ansøgning, at medlemsstaterne i henhold til artikel 6 i direktiv 2013/32 kan fastsætte regler om en formel indgivelse af en ansøgning, og at de alene pålægges at give mulighed for, at dette kan ske så hurtigt som muligt, uden at der i så henseende angives konkrete tidsfrister. Selv om der dermed ikke fastsættes konkrete minimums-, standard- eller maksimumsfrister, skal der dog gives mulighed for at indgive den formelle ansøgning straks, dvs. uden ugrundet ophold. Det er imidlertid ikke hævet over enhver tvivl, om en anvendelse af den formelle indgivelse af ansøgningen som udgangspunkt er i overensstemmelse med princippet om ligebehandling, retssikkerhedsprincippet og princippet om den effektive virkning.

de nævnte administrative krav skal overholdes i forbindelse med formelt at have »indgivet« ansøgningen. Opnåelsen af status som ansøger om international beskyttelse er dermed hverken betinget af registreringen eller den formelle indgivelse af ansøgningen, og den omstændighed, at en tredjelandstatsborger over for en »anden myndighed« som omhandlet i artikel 6, stk. 1, andet afsnit, i direktiv 2013/32 har tilkendegivet, at vedkommende agter at ansøge om international beskyttelse, er tilstrækkelig til at give vedkommende status som ansøger om international beskyttelse. Indgivelsen af en sådan ansøgning er dermed tilstrækkelig til at udløse den frist på seks arbejdsdage, inden for hvilken den pågældende medlemsstat skal registrere nævnte ansøgning.

77. Det synes derfor, med forbehold af den forelæggende rets efterprøvelse, at fremgå, at det afgørende tidspunkt vedrørende SE's asylansøgning var februar 2016 og ikke datoen den 21. april 2016, hvor han indgav sin formelle ansøgning om international beskyttelse. Da SE's asylansøgning dermed blev indgivet, mens hans søn stadig var mindreårig, følger det samtidig, at SE var et familiemedlem som omhandlet i artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95.

78. Som svar på den forelæggende rets første og andet spørgsmål er jeg således af den opfattelse, at det relevante tidspunkt under omstændighederne i en situation som den i hovedsagen omhandlede for bedømmelsen af, om personen med international beskyttelse har status som mindreårig i henhold til artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95, er den dato, hvor dennes far indgiver en ansøgning om international beskyttelse i henhold til artikel 6, stk. 1, i direktiv 2013/32, under forudsætning af, at personen med international beskyttelse har ansøgt om beskyttelsen, inden han eller hun når myndighedsalderen, og at begge de pågældende familiemedlemmer er til stede i samme medlemsstat, inden personen med international beskyttelse når myndighedsalderen.

B. Det tredje spørgsmål

79. Med sit tredje spørgsmål ønsker den forelæggende ret afklaring af, hvorvidt det er en betingelse i henhold til artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95, sammenholdt med direktivets artikel 23, stk. 1, at »familiemedlemmerne« genoptager familielivet som omhandlet i chartrets artikel 7, eller om det er tilstrækkeligt med henblik på at antage status som familiemedlem, at den beskyttelsesberettigede og dennes familiemedlemmer alene opholder sig i den pågældende medlemsstat på samme tid³⁷.

80. I henhold til artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95 er begrebet »familiemedlemmer« i relation til en far til en person med international beskyttelse³⁸ udelukkende afhængigt af tre betingelser, nemlig at familien allerede bestod i hjemlandet³⁹, at familiemedlemmerne til

³⁷ Den tyske regering er af den opfattelse, at definitionen i artikel 2, litra j), i direktiv 2011/95 ikke kan undersøges uafhængigt af direktivets artikel 23, stk. 2, der har til formål at sikre opretholdelse af familiens enhed. Det familieliv, der henvises til i chartrets artikel 7, skal derfor være genoptaget mellem den beskyttelsesberettigede og asylansøgeren i værtsmedlemsstaten. Indrejsen skal tillige være foretaget med henblik på (igen) at udøve forældremyndighed. Ifølge den ungarske regering er det ikke tilstrækkeligt med henblik på anerkendelse af status som familiemedlem i henhold til artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95, at familiemedlemmerne befinder sig på medlemsstatens område på samme tid, da det tillige er et krav, at der eksisterer reelle familiemæssige bånd mellem disse, der viser, at familielivet mellem forælderen og det mindreårige barn faktisk er genoptaget i den pågældende medlemsstat.

³⁸ Bestemmelsen henviser til »faderen, moderen eller en anden voksen, som i henhold til lov eller praksis i den pågældende medlemsstat er ansvarlig for personen med international beskyttelse«. Min fremhævelse. Mens et familieforhold mellem en forælder og et ugift, mindreårigt barn antages at foreligge, når samtlige betingelser i artikel 2, litra j), i direktiv 2011/95 er opfyldt, må et »forældre lignende« forhold til en anden voksen efter min vurdering også kunne udledes i henhold til lov eller praksis i den pågældende medlemsstat.

³⁹ Det er min opfattelse, at familiemedlemmer kan afkræves dokumentation for, at familien allerede eksisterede i oprindelseslandet. Jf. analogt artikel 5, stk. 2, i direktiv 2003/86, hvorefter en ansøgning om tilladelse til indrejse og ophold, der indgives til de kompetente myndigheder i en medlemsstat, skal være ledsaget af dokumentation for familiemæssig tilknytning.

personen med international beskyttelse befinder sig i den samme medlemsstat i forbindelse med ansøgningen om international beskyttelse, og at personen med international beskyttelse er mindreårig og ugift.

81. Bestemmelsen og i særdeleshed betingelsen om ophold i samme medlemsstat er ikke undergivet krav om, at de pågældende familiemedlemmer genoptager familielivet som omhandlet i chartrets artikel 7. Chartrets artikel 7 foreskriver respekt for familielivet. Bestemmelsen fastsætter dog ingen konkrete krav vedrørende intensiteten af familiemedlemmernes familieforhold.

82. I henhold til artikel 23, stk. 1, i direktiv 2011/95 sikrer medlemsstaterne, at familiens enhed kan opretholdes. I denne sammenhæng pålægger direktivets artikel 23, stk. 2, medlemsstaterne præcise positive forpligtelser, hvortil svarer klart definerede individuelle, subjektive rettigheder. Bestemmelsen forpligter medlemsstaterne til at sikre, at »familiemedlemmer«, som defineret i artikel 2, litra j), i direktiv 2011/95, har ret til at gøre krav på de fordele, der er omhandlet i artikel 24-35. De fordele skal principielt tildeles familiemedlemmer⁴⁰. Medlemsstaterne er ikke overladt udøvelse af noget skøn i denne sammenhæng⁴¹.

83. Som Kommissionen med rette har anført i sine indlæg, afhænger genoptagelsen af et familiemæssigt forhold ikke nødvendigvis alene af de pågældende familiemedlemmers ønsker, men snarere af forhold, der er uden for deres kontrol, såsom det sted, hvor de er indkvarteret. Da direktiv 2011/95 ikke indeholder nogen kriterier i denne sammenhæng, er det måske endnu vigtigere, at det ikke er klart, hvordan de kompetente nationale myndigheder skulle kontrollere og vurdere genoptagelse af et familiemæssigt forhold på retfærdig, objektiv og forholdsmæssig vis.

84. Hvis en ugift mindreårig person, når denne når myndighedsalderen, derimod udtrykkeligt angiver skriftligt, at den pågældende ikke ønsker at opretholde familiens enhed, kan formålet med artikel 23 i direktiv 2011/95 ikke opfyldes, og den kompetente nationale myndighed er ikke forpligtet til at tildele familiemedlemmer de hermed forbundne rettigheder i henhold til direktivets artikel 24-35.

85. Selv om SE's søn fyldte 18 år og blev myndig den 20. april 2016, er der, med forbehold af den forelæggende rets efterprøvelse, intet i sagsakterne for Domstolen, der tyder på, at han på noget tidspunkt modsatte sig opretholdelse af familiens enhed eller en genforening med sin far.

C. Det fjerde spørgsmål

86. Med sit fjerde spørgsmål ønsker den forelæggende ret oplyst, hvorvidt en asylansøgers status som familiemedlem (SE) som omhandlet i artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95 ophører, når den beskyttelsesberettigede (SE's søn) bliver myndig eller gifter sig. Den forelæggende ret søger med spørgsmålet tillige en afklaring af, hvorvidt der, såfremt faren til den beskyttelsesberettigede principielt fortsat har status som familiemedlem som omhandlet i artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95, efter at barnet er blevet myndigt, er behov for en

⁴⁰ Medmindre der foreligger særlige situationer, hvor tvingende hensyn til statens sikkerhed eller den offentlige orden tilsiger andet. Jf. f.eks. artikel 24 og 25 i direktiv 2011/95.

⁴¹ Med undtagelse af konkrete undtagelser til de forpligtelser, der er fastsat i artikel 23, stk. 3 og stk. 4, i direktiv 2011/95. Et familiemedlem er dermed ikke omfattet af artikel 23, stk. 1 og stk. 2, i direktiv 2011/95, hvis den pågældende er eller ville være udelukket fra international beskyttelse i henhold til direktivets kapitel III og V. Jf. artikel 23, stk. 3, i direktiv 2011/95. Medlemsstaterne kan tillige afslå, begrænse eller inddrage de pågældende fordele under henvisning til statens sikkerhed eller den offentlige orden. Jf. artikel 23, stk. 4, i direktiv 2011/95. Intet i sagsakterne for Domstolen tyder på, at disse undtagelser har betydning i den forelæggende sag.

afklaring af, om denne status – bortset fra en situation, hvor farens ophold i værtsmedlemsstaten eller barnets ret til beskyttelse ophører – bortfalder på et bestemt tidspunkt, eller hvis en bestemt begivenhed indtræder⁴².

87. Det er min opfattelse i overensstemmelse med artikel 2, litra j), tredje led, og artikel 23, stk. 2, i direktiv 2011/95, at familiemedlemmers rettigheder *ikke* fortsætter med at bestå i et ubegrænset tidsrum.

88. Det er min vurdering, at familiemedlemmers ret i henhold til artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95 til at gøre krav på de fordele, der er omhandlet i artikel 24-35 i direktiv 2011/95, fortsætter med at bestå, efter at personen med subsidær beskyttelse er blevet myndig, under opholdstilladelsens gyldighedsperiode i overensstemmelse med direktivets artikel 24, stk. 2.

89. I denne sammenhæng foreskriver artikel 24, stk. 2, i direktiv 2011/95, at »medlemsstaterne til personer med subsidær beskyttelsesstatus og *deres familiemedlemmer* [udsteder] en opholdstilladelse, som kan fornyes, som skal være gyldig *i mindst ét år*, og som, i tilfælde af fornyelse, skal være gyldig i mindst to år, medmindre tvingende hensyn til statens sikkerhed eller den offentlige orden tilsiger andet«⁴³.

VII. Forslag til afgørelse

90. I lyset af ovenstående betragtninger foreslår jeg, at Domstolen besvarer de præjudicielle spørgsmål fra Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager, Tyskland) som følger:

»Det relevante tidspunkt under omstændighederne i en situation som den i hovedsagen omhandlede for bedømmelsen af, om personen med international beskyttelse har status som mindreårig i henhold til artikel 2, litra j), tredje led, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/95/EU af 13. december 2011 om fastsættelse af standarder for anerkendelse af tredjelandstatsborgere eller statsløse som personer med international beskyttelse, for en ensartet status for flygtninge eller for personer, der er berettiget til subsidær beskyttelse, og for indholdet af en sådan beskyttelse, er den dato, hvor dennes far indgiver en ansøgning om international beskyttelse i henhold til artikel 6, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/32/EU af 26. juni 2013 om fælles procedurer for tildeling og fratagelse af international beskyttelse, under forudsætning af, at personen med international beskyttelse har ansøgt om beskyttelsen, inden han eller hun når myndighedsalderen, og at begge de pågældende familiemedlemmer er til stede i samme medlemsstat, inden personen med international beskyttelse når myndighedsalderen.

I henhold til artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95 er begrebet »familiemedlemmer« i relation til en far til en person med international beskyttelse udelukkende afhængigt af tre betingelser, nemlig at familien allerede bestod i hjemlandet, at familiemedlemmerne til personen med international beskyttelse befinder sig i den samme medlemsstat i forbindelse med

⁴² Den tyske og den ungarske regering er af den opfattelse, at det i henhold til artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95 er en forudsætning for at opnå status som familiemedlem, at referencepersonen er mindreårig og ugift. Det følger heraf, at den pågældende status som familiemedlem ophører, når referencepersonen når myndighedsalderen eller gifter sig. Det er Kommissionens opfattelse, at familiemedlemmers rettigheder i henhold til artikel 2, litra j), tredje led, og artikel 23, stk. 2, i direktiv 2011/95 fortsætter med at bestå, efter at den beskyttelsesberettigede er blevet myndig, under gyldighedsperioden for den opholdstilladelse, den pågældende er blevet tilkendt i overensstemmelse med direktivets artikel 24, stk. 2.

⁴³ Min fremhævelse.

ansøgningen om international beskyttelse, og at personen med international beskyttelse er mindreårig og ugift. Artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95 kræver ikke, at de pågældende familiemedlemmer genoptager familielivet som omhandlet i artikel 7 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Hvis en ugift mindreårig person, i henhold til artikel 2, litra j), tredje led, i direktiv 2011/95, når denne når myndighedsalderen, derimod udtrykkeligt angiver skriftligt, at den pågældende ikke ønsker at opretholde familiens enhed, kan formålet med artikel 23 i direktiv 2011/95 ikke opfyldes, og den kompetente nationale myndighed er ikke forpligtet til at tildele familiemedlemmer de hermed forbundne rettigheder i henhold til direktivets artikel 24-35.

Familiemedlemmers rettigheder i henhold til artikel 2, litra j), tredje led, og artikel 23, stk. 2, i direktiv 2011/95 fortsætter ikke med at bestå i et ubegrænset tidsrum. Familiemedlemmers ret i henhold til artikel 2, litra j), tredje led, og artikel 23, stk. 2, i direktiv 2011/95 til at gøre krav på de fordele, der er omhandlet i artikel 24-35 i direktiv 2011/95, fortsætter med at bestå, efter at personen med subsidiær beskyttelse er blevet myndig, i opholdstilladelsens gyldighedsperiode i overensstemmelse med direktivets artikel 24, stk. 2.«